

μικτὴν κοινωνίαν, καὶ παρευθὺς νέον στίφος ἀναχωρεῖ εἰς τὸν στρατόν. Οἱ αἱματόχροες δὲν σπεύδουσιν εἰσεῖτι νὰ συνάψωσι μάχην, ἀλλ' ἐνασχολοῦνται νὰ καταλάβωσι διάστημά τι δύο τετραγωνικῶν ποδῶν ἔμπροσθεν τῆς μυρμηκιάς, τῆς ὁποίας τὸ πλεῖστον μέρος ἐξῆλθε νὰ προσμεῖνῃ τὸν ἐχθρόν. Περὶ τὸ πεδίον ἀρχίζουσιν οἱ ἀκροβολισμοί· συνήθως δὲ πάντοτε οἱ πολιορκούμενοι προσβάλλουσι τοὺς πολιορκοῦντας. Ὁ ἱκανὰ πολυάριθμος στρατὸς τῶν πρώτων προπομηνύει γενναίαν ἀντίστασιν, ἀλλὰ δυσπιστοῦσιν εἰς τὰς δυνάμεις τῶν, καὶ σκέπτονται προηγουμένως περὶ τῆς σωτηρίας τῶν ἐμπειστευμένων αὐτοῖς νεογνῶν.

Πρὶν ἢ νίκη καταστῇ ἀμφίβολος, ἐκβάλλουσι τῶν ὑπογείων τῶν τὰς νύμφας, συσσωρεύουσιν αὐτὰς εἰς μέρος τι τῆς φωλεᾶς ἀντίθετον πρὸς ἐκεῖνο, ὅθεν ἔρχονται οἱ πολέμιοι, ἵνα δυνηθῶσι νὰ τὰς μετακομίσουσιν εὐχερέστερον, ἐὰν ἡ ἐκβάσις τοῦ πολέμου ἤθελεν εἶσθαι εἰς αὐτοὺς ἐναντία. Οἱ νέοι θήλειαι φεύγουσιν ἐκεῖθεν· ὁ κίνδυνος πλησιάζει· οἱ αἱματόχροες, ἐνδυναμωμένοι ἤδη, ῥίπτονται ἐν μέσῳ τῶν φαιῶν, προσβάλλουσιν αὐτοὺς· νταχόθεν καὶ φθάνουσι μέχρι τῆς φωλεᾶς τῶν· οἱ δὲ φαιοὶ μετὰ ἰσχυράν ἀντίστασιν παραιτοῦνται τῆς ἀμύνης, καταλαμβάνουσι τὰς ὑποίας συνέλεξαν νύμφας καὶ φέρουσιν αὐτὰς μακράν. Ἀλλ' οἱ νικηταὶ καταδιώκουσιν αὐτοὺς καὶ ζητοῦσι νὰ ἀρπάσωσι τὸν θησαυρόν τῶν. Ἐν τούτοις τινὲς ἐκ τῶν φαιῶν ῥίπτονται ὀρμητικῶς ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν, εἰσδύουσιν εἰς τὰ ὑπόγεια καὶ σώζουσι τῆς λαφυραγωγίας σκώληκας τινας, τοὺς ὁποίους μεταφέρουσι ταχέως. Οἱ νικηταὶ μύρμηκες εἰσέρχονται εἰς τὸ ἐσωτερικόν, καταλαμβάνουσιν ὅλας τὰς διόδους, καὶ γίνονται κύριοι τῆς πορθηθείσης πόλεως. φθάνει δὲ τότε στίφος μυρμηκῶν, τὸ ὁποῖον ἀρπάζει πὰς καταλειφθείσας νύμφας καὶ σκώληκας, μετακομίζει καὶ ὅλα τὰ λάφυρα. Ἀφ' οὗ δ' ἀρπάσωσιν ὅλα ταῦτα, ἐπανερχονται εἰς τὴν πόλιν τῶν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ᾤξησεν, ἀποφασίζεται νηροσυλλεξία ὑπὸ τῶν μαχίμων ἐντόμων ὑπὲρ τῆς λαφυραγωγηθείσης πόλεως, εἰς τὴν ὁποίαν, ἀφ' οὗ μεταφέρουσι μετὰ ταχύτητα τὰς νύμφας, τοὺς σκώληκας, ἄρρηντας καὶ θήλειαι, κατοικοῦσι, καὶ ἐκεῖθεν ἐπιχειροῦσι νέας ἐπιδρομάς.

Εἶναι δύσκολον νὰ γνωρίσωμεν τόσον καλῶς τὴν ἱστορίαν τῶν ξένων μυρμηκῶν, ὅσον τῶν τῆς Εὐρώπης. Ἐν τούτοις εἶναι τινὲς, παράξεναι διὰ τε τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος τῆς κεφαλῆς, καὶ διὰ τὰ ἦθη καὶ τὰς ἐξέσεις αὐτῶν τὰς ποικίλας. Εὐρίσκονται εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ Ἀμερικὴν μύρμηκες, οἵτινες προξενοῦσι μεγίστας βλάβας, ἰδιαίτερας δὲ εἰς τὸν ἀγρὸν, ὅπου καλλιεργείται ὁ ζαχαροκάλαμος. Οἱ φοβερώτεροι δὲ εἶναι οἱ λευκοὶ μύρμηκες. Ὅταν εἰς καὶ μόνος φανῇ ἐντὸς οἰκίας, λέγεται ὅτι οἱ κάτοικοι πρέπει ἀφυσκτως νὰ τὴν ἐγκαταλείψωσι· διότι τὸν ἕνα ἀκολουθοῦσιν ἀναγκαιῶς ἄλλοι, καὶ ἐκεῖνους ἄλλοι, στρατὸς πολλῶν ἑκατομμυρίων, καὶ οὐδεμία δύναμις καὶ οὐδεμία προφυλαγὴ δύναται νὰ τοὺς ἀποτρέψῃ. Καὶ ὅπου διέλθουσι καταστρέφουσι τὰ πάντα, καὶ ἡ οἰκία εἰς ἣν εἰσῆλθον ὁμοιάζει ὡς ἂν ἐξετέθη εἰς ἔχθρικὴν λεηλασίαν.

Κ. Σ. Κ.

Ο ΥΠΟΚΟΜΗΣ ΤΗΣ ΒΡΑΖΕΛΟΝΝΗΣ. ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΝΕΩΤΑΤΟΝ.

(Συνέχεια. 'Ιδὲ φυλλάδιον ΚΣΤ'.)

Γ.

ΟΠΟΥ ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΜΕΝ Ο ΑΡΑΜΗΣ, ΑΠΑΝΤΑΤΑΙ
ΔΕ Ο ΒΑΖΕΝ.

Δὲν εἶχαν περάσει δύο ὥραι μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ οἰκοδεσπότη, ὅς τις, καθὼς εἶδεν ὁ Βλαϊζουά, εἶχε διευθυνθῇ εἰς τὸν δρόμον τῶν Παρισίων, ὅταν ἱππεὺς, ἱππεύων ἱππον ὠραῖον ψαρόν, ἐστάθη ἔμπροσθεν τῶν κιγκλίδων, καὶ, ἐκφωνήσας ἠχητικώτατον Αἰ! ἐπροσκάλεσε τοὺς ἱπποκόμους, οἵτινες ἐπεριστοίχιζαν ἀκόμη μετὰ τοὺς κηπουροὺς τὸν Βλαϊζουά, τὸν συνήθη τοῦτον τῶν ὑπηρετῶν τοῦ φρουρίου ἱστορικόν. Τὸ Αἰ! τοῦτο, γνωστὸν ἀναμφιβόλως εἰς τὸν καλὸν Βλαϊζουά, τὸν ἔκαμε νὰ στρέψῃ τὴν κεφαλὴν καὶ νὰ φωνάξῃ·

— Ὁ κύριος Ἀρτανιάν! ... Τρέξατε γρήγορα νὰ τοῦ ἀνοίξετε τὴν θύραν!

Σμῆνος ὁκτὼ ὑπηρετῶν ἔδραμεν εἰς τὴν κιγκλιωτὴν θύραν, ἀνοίχθεισαν τότε ὡς νὰ ἦτον ἀπὸ πτερά· καὶ καθεὶς ἐφιλοτιμιετο νὰ κάμῃ τὰς περισσοτέρας περιποιήσεις, διότι ἐγνώριζαν μετὰ ποῖαν φιλοφροσύνην ὑπεδέχετο ὁ οἰκοδεσπότης τὸν φίλον τοῦτον. Εἰς τὰς τοιαύτας παρατηρήσεις οἱ ὑπηρεταὶ εἶναι πάντοτε ὀξυδερκέστατοι.

— Αἰ! εἶπε μειδιῶν εὐαρέστως ὁ κύριος Ἀρτανιάν, κινούμενος ἐπὶ τοῦ ἀναβολέως καὶ ἐτοιμὸς ὦν νὰ πηδήσῃ καταγῆς, — ποῦ εἶναι ὁ φίλτατος κόμης.

— Αἰ! κύτταξε, κύριε, πόσον εἶσαι ἀτυχὴς, εἶπεν ὁ Βλαϊζουά, καὶ πόσον ἀτυχὴς ἀκόμη θὰ ᾔηναι ὁ κύριος κόμης ὁ κύριός μου, ὅταν μάθῃ ὅτι ἦλθες! Ὁ κύριος κόμης κατὰ συγκυρίαν ἀνεχώρησε μόλις πρὸ δύο ὥρων.

Ὁ Ἀρτανιάν δὲν ἀπηλπίσθη διὰ τόσον μικρὰν ἀποτυχίαν.

— Καλὰ, εἶπε, βλέπω ὅτι ὁμιλεῖς πάντοτε καθαρώτατα τὰ γαλλικά· θὰ μοῦ δώσῃς λοιπὸν μάθημα γραμματικῆς καὶ λεκτικῆς εὐφραδείας, ἐνῷ θὰ περιμένω τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ κυρίου σου.

— Τοῦτο εἶναι ἀδύνατον, κύριε, εἶπεν ὁ Βλαϊζουά, διότι θὰ περιμείνῃς πολλὴν καιρὸν.

— Δὲν θὰ ἐπιστρέψῃ σήμερον;

— Οὔτε οὔριον, κύριε, οὔτε μεθαύριον. Ὁ κύριος κόμης εἶναι εἰς ταξείδιον.

— Εἰς ταξείδιον! εἶπεν ἔκθαμβος ὁ Ἀρτανιάν, παραμύθια μοῦ διηγείσαι.

— Κύριε, σοῦ διηγοῦμαι τὴν καθαρὰν ἀλήθειαν. Ὁ κύριός μου μ' ἐτίμησε συστήσας εἰς ἐμὲ τὴν οἰκίαν, καὶ προσθέσας μετὰ τὴν φωνὴν του ἐκείνην τὴν πλήρη ἐξουσίαν καὶ γλυκύτητα (διότι δι' ἐμὲ εἶναι τὸ ἴδιον)· «Νὰ εἰπῇς ὅτι ἀναχωρῶ εἰς Παρίσιους.»

— Καλὰ λοιπὸν, ἐφώνησεν ὁ Ἀρτανιάν, ἐπειδὴ πηγαίνει εἰς Παρίσιους, τοῦτο μόνον ἤθελα νὰ γνω-

ῥῆζω· ἔπρεπε ν' ἀρχίσῃς ἀπ' ἐκεῖ, ἀνόητε ... Εἶναι λοιπόν δύο ὥρας ἐμπρός.

— Ναι, κύριε.

— Ὡὰ τὸν φθάσω γρήγορα. Εἶναι μόνος;

— Ὁχι, κύριε.

— Ποῖος λοιπόν εἶναι μαζί του;

— Εἰς εὐγενὲς τὸν ὁποῖον δὲν γνωρίζω, εἰς γέρον καὶ ὁ κύριος Γριμῶ.

— Ὅλοι αὐτοὶ δὲν θὰ τρέχουν τόσον γρήγορα καθὼς ἐγὼ ... ἀναχωρῶ.

— Κύριε, θέλεις νὰ μ' ἀκούσῃς μίαν στιγμὴν; εἶπεν ὁ Βλαϊζουὰ ἀκουμβῶν ἡσυχὰ εἰς τὰς ἡνίας τοῦ ἵππου.

— Ναι, ἂν δὲν μοῦ ἀραδιάσῃς φράσεις, καὶ ἂν κάμῃς γρήγορα.

— Τὸ λοιπόν, κύριε, ἡ λέξις *Παρίσιοι* μοῦ φαίνεται δόλωμα.

— ὦ! ὦ! εἶπε σύννους ὁ Ἀρτανιάν, δόλωμα!

— Ναι, κύριε, καὶ ὁ κύριος κόμης δὲν πηγαίνει εἰς Παρισίους, ἡμπορῶ νὰ ὀρκισθῶ.

— Ποῖον διδόμενον ἔχεις;

— Τοῦτο· ὁ κύριος Γριμῶ ἤξεύρει πάντοτε πῶς πηγαίνει ὁ κύριός μας, καὶ μοῦ εἶχεν ὑποσχεθῆ, τὴν πρώτην φορὰν ὅταν πηγαίῃ εἰς Παρισίους, νὰ λάβῃ μαζί του ὀλίγα χρήματα τὰ ὁποῖα στέλλω εἰς τὴν σύζυγόν μου.

— Ἄ! ἔχεις σύζυγον;

— Εἶχα μίαν, καὶ ἦταν ἀπὸ τὸν τόπον τοῦτον· ἀλλ' ὁ κύριος τὴν εὗρεκε φλύαρον καὶ τὴν ἔστειλεν εἰς Παρισίους. Εἶναι ὀχληρὸν κάποτε, ἀλλὰ καὶ κάποτε πολὺ εὐάρεστον.

— Καταλαμβάνω, πλὴν τελείωσε· δὲν πιστεύεις ὅτι ὁ κόμης πηγαίνει εἰς Παρισίους;

— Ὁχι, κύριε, διότι τότε ὁ κύριος Γριμῶ θὰ ἔλειπεν ἀπὸ τὸν λόγον του, θὰ ἦτον ἐπιτόρκος, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀδύνατον.

— Τὸ ὁποῖον εἶναι ἀδύνατον, ἐπανελάβεν ὁ Ἀρτανιάν ὅπως σκεπτικὸς, διότι ἐπείσθη κατὰ πάντα. Ἀς πηγαίνω λοιπόν. Σ' εὐχαριστῶ, Βλαϊζουὰ.

Ὁ Βλαϊζουὰ ἐπροσκύνησεν.

— Ἀς ἰδοῦμεν, γνωρίζεις ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμαι περίεργος ... Ἐγὼ ἀπόλυτον ἀνάγκην νὰ ἰδῶ τὸν κύριόν σου ... Δὲν ἡμπορεῖς ... μὲ μίαν ἄκραν μόνον λέξεως ... σὺ ὅστις ὁμιλεῖς τόσον καλὰ τὰ γαλλικὰ, νὰ μὲ κάμῃς νὰ νοήσω ... Μίαν συλλαβὴν μόνον ... καὶ ἐγὼ μαντεύω τὸ ὑπόλοιπον.

— Λόγον τιμῆς, κύριε, δὲν ἡμπορῶ ... Ἀγνοῶ ὁλωσδιόλου τὸν σκοπὸν τοῦ ταξιδίου τοῦ κυρίου μου ... Ὅσον τὸ ν' ἀκροάζομαι εἰς τὰς θύρας, αὐτὸ μοῦ εἶναι ἀντιπαθητικόν, καὶ ἔπειτα ἐδῶ εἶναι ἀπηγορευμένον.

— Φίλτατέ μου, εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν, ἰδοὺ κακὴ ἀρχὴ δι' ἐμέ. Δὲν πειράζει, γνωρίζεις τοῦλάχιστον πότε ὁ κόμης θὰ ἐπιστρέψῃ.

— Τόσον ὀλίγον, κύριε, ὅσον καὶ ποῦ ἐπῆγεν.

— Ἐλα, Βλαϊζουὰ, ἔλα, συλλογίσου.

— Κύριε, ἀμφιβάλλεις περὶ τῆς εἰλικρινείας μου; Ἄ! κύριε, μὲ λυπεῖς κατὰκαρδὰ.

— Ὁ διάβολος νὰ πάρῃ τὴν χρυσὴν του γλῶσσαν!

ἐμουρμούρισεν ὁ Ἀρτανιάν. Ἀξίζει καλῆτερα ὁ χωριότης μὲ μίαν λέξιν μόνον! ... Ὑγίαινε.

— Κύριε, λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ προσφέρω τὸ σέβας μου.

— Ἀχρεῖς! εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Ἀρτανιάν. Ἀνυπόφορος εἶναι ὁ διάβολος!

Ἐρρίψε καὶ τελευταῖον βλέμμα εἰς τὴν οἰκίαν, ἐγύρισε τὸν ἵππον του καὶ ἀνεχώρησεν ὡς ἄνθρωπος τὸν ὁποῖον δὲν κυριεύει οὔτε λύπη οὔτε ἀμνηχανία.

Ὅταν δὲ ἦτον εἰς τὴν ἄκραν τοῦ τοίχου, καὶ δὲν ἐφαίνετο καθόλου.

— Ἀς ἰδοῦμεν, εἶπεν ἀναπνέων δύνατά, ὁ Ἄθως ἦτον εἰς τὴν οἰκίαν του; ... Ὁχι. Ὅλοι οἱ ἀργοὶ ἐκεῖνοι, οἱ καθήμενοι μὲ σταυρωμένας χεῖρας εἰς τὴν αὐλὴν, θὰ ἦσαν μούσκεμμα ἂν τοὺς ἐβλεπεν ὁ κύριός των. Ὁ Ἄθως εἰς ταξείδιον; ... Τοῦτο εἶναι ἀκατανόητον. Ἄ πᾶ! Αὐτὸς ἐδῶ εἶναι μυστικὸς ὡς διάβολος ... Καὶ ἔπειτα, ὅχι, τοιοῦτος ἄνθρωπος δὲν μοῦ χρειάζεται. Ἐγὼ ἀνάγκην ἀνθρώπου πονηροῦ καὶ ὑπομονητικοῦ. Πρέπει νὰ ὑπάγω εἰς Μελὸν, εἰς κάποιον πρεσβυτέριον τὸ ὁποῖον γνωρίζω. Τεσσαράκοντα πέντε λεύγας! τέσσαρας καὶ κάτι ἡμέρας! Ἀς πηγαίνωμεν· ὁ καιρὸς εἶναι καλὸς, καὶ ἐγὼ εἶμαι ἐλευθερός. Ἀς καταφάγωμεν τὰς ἀποστάσεις.

Καὶ ἐκτύπησε τὸν ἵππον του διευθυνόμενος εἰς Παρισίους. Τὴν τετάρτην ἡμέραν κατέλυσεν εἰς Μελὸν κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του.

Ὁ Ἀρτανιάν εἶχε συνῆθειν νὰ μὴν ἐρωτᾷ κανένα περὶ τοῦ δρόμου, ἢ περὶ ἄλλης τινὸς κοινῆς πληροφορίας. Διὰ τὰς τοιαύτας λεπτομερείας, ἐκτὸς μεγάλου τινὸς λάθους, ἐπιστεύετο εἰς τὴν πάντοτε ἐπιτυγχάνουσαν ὀξυδερκίαν αὐτοῦ, εἰς πείραν τριακονταετῆ, καὶ εἰς μεγάλην τινὰ ἔξιν τοῦ ν' ἀναγινώσκῃ τὰς φυσιογνωμονίας τῶν οἰκιῶν, καθὼς καὶ τῶν ἀνθρώπων.

Εἰς Μελὸν, ὁ Ἀρτανιάν ἤρρεν ἀμέσως τὸ πρεσβυτέριον, οἰκίαν χαριστάτην, ἀσβεστωμένην μὲ γύψον, μὲ πλινθάρια κόκκινα, μὲ κλήματα ἄγρια ἀναβαίνοντα εἰς τὰς ὑδρορροὰς, καὶ μὲ σταυρὸν πέτρινον σκαλισμένον εἰς τὴν κορυφὴν τῆς στέγης. Ἀπὸ τὴν κάτω αἰθούσῃς τῆς οἰκίας ταύτης, ἤχος ἢ μᾶλλον θόρυβος πολλῶν συνάμα φωνῶν ἐξήρχετο ὡς κελὰ· δῆμα μικρῶν κουδίων, ὅταν περιμένουν εἰς τὴν φωλεὰν τὴν τροφὴν των. Μία τῶν φωνῶν τούτων ἐσυλλάβιζε καθαρὰ τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου· φωνὴ δὲ ἄλλη, παχυστὰ καὶ λιγυρὰ συγχρόνως, ἐπέπληττε τοὺς φλυάρους, καὶ διώρθονε τὰ σφάλματα τοῦ ἀναγνώστου.

Ὁ Ἀρτανιάν ἐγνώρισε τὴν φωνὴν ταύτην, καὶ, ἐπειδὴ τὸ παραθύρον τῆς κάτω αἰθούσης ἦτον ἀνοικτὸν, εἰκοφῆν ἀπὸ τοῦ ἵππου του, ὑπὸ τὰ φύλλα καὶ τὰ κόκκινα ψάλλια τοῦ κλήματος, καὶ ἐφώνησε·

— Βαζέν, φίλτατε Βαζέν, καλημέρα.

Ἄνθρωπος κοντὸς ἀλλὰ παχὺς τὸ ἀνάστημα, πλατυπρόσωπος, τὸ κρανίον ἔχων στολισμένον μὲ στέφανον μαλλίων ψαρῶν, κοντοκοιμένον ἐν εἵδει κουρᾶς, καὶ φορῶν πῖλον παλαιὸν ἀπὸ βελούδου μαύρου, ἐσηκώθη ὅταν ἤκουσε τὸν Ἀρτανιάν. Ἐσηκώθη, δὲν εἶναι κυριολογία, ἐπήδησε μᾶλλον. Ὁ Βαζέν ἐπήδησε τῷ ὄντι, καὶ ἐσυρμαξίτου τὸ

χαμηλὸν θρόνον του, τὸ ὅποιον τὰ παιδιὰ ἠθέλησαν νὰ σηκώσουν, συγκροτοῦτα μάχας πεισματωδεστεράς ἀπὸ τὰς τῶν Ἑλλήνων, ὅταν ἐμάχοντο μετὰ τοὺς Τρῶας διὰ τὸ σῶμα τοῦ Πατρόκλου. Ὁ Βαζέν ἔκαμε περισσότερον παρὰ νὰ πηδήσῃ, διότι τοῦ ἔπασεν ἀπὸ τὰς χειρὰς τὸ ἀλφάβητον καθὼς καὶ ἡ ῥάβδος του.

— Σὺ! εἶπε, σὺ, κύριε Ἀρτανιάν!

— Ναί, ἐγὼ, ποῦ εἶναι ὁ Ἀραμῆς; ... Ὁχι· ὁ κύριος ὑπὸ τῆς Δερβλαί ... Ὁχι, πάλιν ἀπατώμαι, ὁ κύριος πρωτοσύγκελλος;

— Ἄ! κύριε, εἶπεν ἀξιοπρεπῶς ὁ Βαζέν, ὁ θεοφιλέστατος εἶναι εἰς τὴν ἐπαρχίαν του.

— Πῶς εἶπες; ἠρώτησεν ὁ Ἀρτανιάν.

— Ὁ Βαζέν ἐπανέλαβε τὴν φράσιν του.

— Καλὲ, τί! Ὁ Ἀραμῆς ἔχει ἐπαρχίαν;

— Ναι, κύριε. Διὰ τί ὄχι;

— Εἶναι λοιπὸν ἐπίσκοπος;

— Πόθεν ἔρχεσαι λοιπὸν, εἶπε μετὰ προπέτειαν σχεδὸν ὁ Βαζέν, καὶ ἀγνοεῖς ὅλα ταῦτα;

— Φίλτατέ μου Βαζέν, ἡμεῖς οἱ ἔθνηκοι, ἡμεῖς οἱ σπυθοφόροι, ἡξέυρομεν κάλλιστα ἂν ὁ δεῖνα ᾔηται συνταγματάρχης, ἡ στρατοπεδάρχης, ἡ στρατάρχης τῆς Γαλλίας· ἀλλ' ἂν ᾔηται ἐπίσκοπος, ἀρχιεπίσκοπος ἢ πάπας ... διὰβολ' ἐπαρέ με ἂν τὸ μανθάνωμεν πρὸ τοῦ τὸ μάθουν, καὶ ὠφεληθῶν ἀπ' αὐτὸ, τὰ τρία τέταρτα τῆς οἰκουμένης!

— Σιούτ! σιούτ! εἶπεν ἔντρομος ὁ Βαζέν, μὴ μοῦ διαφθεῖρῃς τὰ παιδιὰ αὐτὰ, εἰς τὰ ὅποια προσπαθῶ νὰ ἐντυπώσω τόσον καλὰς ἀρχάς.

Τὰ παιδιὰ τῶ ὄντι ἐτριγύριζαν τότε τὸν Ἀρτανιάν, τοῦ ὁποίου ἐθαύμαζαν τὸν ἵππον, τὸ μέγα ξίφος, τοὺς πτερινιστήρας καὶ τὸ πολεμικὸν ἦθος. Ἐθαύμαζαν πρὸ πάντων τὴν χονδρὴν του φωνήν, εἰς τρόπον ὥστε, ὅταν ἐπρόφερε τὴν βλασφημίαν του, ὅλον τὸ σχολεῖον ἐπανέλαβε· *Διὰβολ' ἐπαρέ με!* με κράτον φοβερόν καγχασμῶν, ἀλαλαγμῶν καὶ ποδοβολῶν, ὅστις ὑπερηύφρανε τὸν ὑπολογαγόν, τὸν δὲ γέροντα παιδαγωγὸν ἔκαμε νὰ χάσῃ τὰς φρένας του.

— Αἱ! ἐφώναζε, σιωπῇ, παιδιάρια! σιωπῇ ... μᾶς ἤλθες λοιπὸν, κύριε Ἀρτανιάν, καὶ ὅλα τὰ καλὰ μου μυστήματα ἐματαιώθησαν ... Τέλος πάντων, μαζί σου, κατὰ τὴν συνθήειαν, μᾶς ἦλθεν ἐδῶ ἡ ἀταξία ... Τί βαβυλωνία! ... Ἄ! Θεέ μου! σιωπῇ, βρωμεροί!

Καὶ ὁ καλὸς Βαζέν ἐδίδε δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ κτυπήματα, τὰ ὅποια ἐδιπλασίαζαν τὰς κραυγὰς τῶν μαθητῶν του, καὶ τὰς ἔκαμναν ν' ἀλλάζουν φύσιν.

— Τοῦλάχιστον, εἶπε, δὲν θὰ διαφθεῖρῃς πλέον κανένα ἐδῶ, κύριε.

— Τὸ πιστεύεις; εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν μετὰ μειδίαμα προξενῆσαν ῥίγος εἰς τοὺς ὤμους τοῦ Βαζέν.

— Ὡ! καὶ μάλιστα τὸ ἔχει δύσκολον! ἐμουρμούρισε.

— Ποῦ εἶναι ἡ ἐπαρχία τοῦ κυρίου σου;

— Ὁ θεοφιλέστατος Ῥενὲ εἶναι ἐπίσκοπος τοῦ Βάν.

— Ποῖος τὸν διώρισεν;

— Ὁ κύριος γενικὸς ἐπιμελητής, ὁ γείτων μας.

— Πῶς! ὁ κύριος Φουκέ;

— Ἀναμφιβόλως.

— Ὁ Ἀραμῆς τὰ ἔχει καλὰ λοιπὸν μαζί σου;

— Ἡ Θεοφιλία Του ἐδίδασκεν ὅλας τὰς κυριακάς

εἰς τοῦ κυρίου γενικοῦ ἐπιμελητοῦ, εἰς Βῶ· ἐπειδὴ ἐπήγαιναν μαζί εἰς τὸ κυνήγιον.

— Ἄ!

— Καὶ ἡ Θεοφιλία Του ἐκτένιζε συχνὰ τὰς ὁμιλίας του ... ὄχι, θὰ εἰπῶ τὰς διδασχάς του, μετὰ τὸν κύριον γενικὸν ἐπιμελητήν.

— Πᾶ! διδάσκει λοιπὸν εἰς στίχους ὁ καλὸς ἐπίσκοπος;

— Κύριε, μὴ ἀστειότητας μετὰ τὰ θρησκευτικὰ, διὰ τοὺς οἰκτιρμοὺς τοῦ Θεοῦ!

— Καλὰ, Βαζέν, καλὰ. Ὁ Ἀραμῆς λοιπὸν εἶναι εἰς Βάν;

— Εἰς Βάν τῆς Βρεταννίας.

— Εἶσαι πονηρὸς, Βαζέν· δὲν εἶναι ἀλήθεια.

— Κύριε, ἰδὲ, τὰ δωμάτια τοῦ πρεσβυτερίου εἶναι εὐκαιρα.

— ἔχει δίκαιον, εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν παρατηρῶν τὴν οἰκίαν, τῆς ὁποίας ἡ θεωρία ἔδειχνεν ὅτι ἦτον ἔρημος.

— Ἡ Θεοφιλία Του θὰ σοῦ ἔγραψε βέβαια τὸν προβιβάσμον του.

— Πότε ἔγινε;

— Πρὸ ἐνὸς μηνός.

— Ὡ! τότε δὲν ἐχάσαμεν καιρὸν. Ὁ Ἀραμῆς δὲν πρέπει νὰ ἔλαβεν ἀνάγκην ἀπ' ἐμέ. Πλὴν, ἂς ἰδοῦμεν, Βαζέν, διὰ τί δὲν ἀκολουθεῖς τὸν γέροντά σου;

— Κύριε, δὲν ἠμπορῶ, ἔχω ἀσχολίας.

— Τὸ ἀλφάβητόν σου;

— Καὶ τὰ πνευματικὰ μου τέκνα.

— Πῶς! ἐξομολογεῖς; λοιπὸν εἶσαι ἱερεὺς;

— Εἰπέ πῶς εἶμαι. Ἐκεῖ πάντοτε κλίνω.

— Καὶ ἡ χειροτονία;

— Ὡ! εἶπεν ὁ Βαζέν θαρβαλέως, τώρα ὅταν ἡ Θεοφιλία Του ᾔηται ἐπίσκοπος, εἶναι εὐκολὸς ἡ χειροτονία, ἡ τοιλάχιστον ἡ ἄδεια.

Καὶ, ταῦτα λέγων, ἔτριβε τὰς χειρὰς του.

— Βέβαια, εἶπε καθ' ἑαυτὸν ὁ Ἀρτανιάν, οἱ τοιοῦτοι δὲν ἀλλάζουν γνώμην.— Ἐτοίμασε νὰ φάγω, Βαζέν.

— Μετὰ χαρᾶς, κύριε.

— Ὄρνιθα, σοῦπαν καὶ κρασίον.

— Σήμερον εἶναι παρασκευὴ, ἡμέρα νηστείας, εἶπεν ὁ Βαζέν.

— ἔχω συγχωροχάρτιον, εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν.

Ὁ Βαζέν τὸν ἐκύταξε μετὰ βλέμμα ὑποπτον.

— Ἄ! ἀρχιυποκριτὰ, ὡς ποῖον μ' ἐκλαμβάνεις; εἶπεν ὁ ὑπολογαγός· ἂν σὺ, ὁ δούλος, ἐλπίζῃς ἄδειαν νὰ κάμῃς ἐγκλημα, νὰ μὴν ἔχω ἄδειαν ἐγὼ, ὁ φίλος τοῦ γέροντός σου, νὰ φάγω κρέας κατὰ τὴν ὁρεξίν τοῦ στομάχου μου; Βαζέν, νὰ με περιποιηθῇς καθὼς πρέπει· ἄλλως, μὰ τὸν Θεόν! παραπονοῦμαι εἰς τὸν βασιλέα, καὶ δὲν θὰ ἐξομολογήσῃς ποτέ! Καὶ σὺ ἡξέυρεις ὅτι ὁ διορισμὸς τῶν ἐπισκόπων ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν βασιλέα. ἔχων τὸν βασιλέα, εἶμαι ἄρα ὁ ἰσχυρότερος.

Ὁ Βαζέν ἐμειδίασεν ὑποκριτικῶς.

— Ὡ! ἡμεῖς ἔχομεν τὸν κύριον γενικὸν ἐπιμελητήν, εἶπε.

— Καὶ λοιπὸν, δὲν σε μέλει διὰ τὸν βασιλέα;

Ὁ Βαζέν δὲν ἀπεκρίθη· ἡ σιωπὴ τοῦ ἦτον ἀρκετὰ ἐγγλωττος.

— Τὸ δεῖπνόν μου, εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν. Ἰδοὺ ὅτι πλησιάζουν αἱ ἐπτὰ.

Ὁ Βαζέν ἐστράφη καὶ παρήγγειλεν εἰς τὸν πρεσβύτερον τῶν μαθητῶν τοῦ νὰ εἰδοποιήσῃ τὴν μαγείρισσαν. Ἐν τούτοις, ὁ Ἀρτανιάν ἐκύτταζε τὸ πρεσβύτεριον.

— Πᾶ! εἶπε περιφρονητικῶς, ἡ Θεοφιλία Του κακὰ ἐδέχετο ἐδῶ τὴν ἔξοχότητά Του.

— Ἐχομεν τὸ φρούριον τοῦ Βῶ, εἶπεν ὁ Βαζέν.

— Τὸ ὅποιον εἶναι ἴσως ὡς τὸ Λοῦδρε; ἐπανελάβε γελοιοδῶς ὁ Ἀρτανιάν.

— Εἶναι καλῆτερον, εἶπεν ὁ Βαζέν μετὰ τὴν μεγαλητέραν τοῦ κόσμου ἀταραξίαν.

— Ἄ! εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν.

Ἰσως ἔμελλε νὰ παρατείνῃ τὴν συζήτησιν, υποστηρίζων τὴν ὑπεροχὴν τοῦ Λοῦδρε· ἀλλ' ἐνόησεν ὅτι ὁ ἵππος τοῦ εἶχε μείνει δεμένος εἰς τὰς κιγκλίδας μιᾶς τῶν θυρῶν.

— ὦ! διάβολε! εἶπε· πρόσταζε νὰ περιποιηθοῦν τὸν ἵππον μου. Ὡσὰν αὐτὸν δὲν ἔχει κανένα εἰς τοὺς ἵππωνάς του ὁ κύριός σου ὁ ἐπίσκοπος.

Ὁ Βαζέν ἔβριψε βλέμμα πλάγιον εἰς τὸν ἵππον καὶ ἀπεκρίθη·

— Ὁ κύριος γενικός ἐπιμελητὴς τοῦ ἔδωκε τέσσαρας ἀπὸ τοὺς ἵππωνάς του, καὶ εἰς μόνος ἀπὸ τοὺς τέσσαρας τούτους ἀξίζει τέσσαρας ὡς τὸν ἐδικόν σου.

Τὸ αἷμα ἀνέβη εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀρτανιάν. Ἡ παλάμη τοῦ τὸν ἔτρωγε, καὶ ἐκύτταζεν εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ Βαζέν τὸν τόπον ὅπου ἔμελλε νὰ πέσῃ ὁ γρόνθος τοῦ. Ἀλλ' ἡ ἰδέα αὕτη παρῆλθεν ὡς ἀσφαπὴ ἦλθεν ἡ σκέψις, καὶ ὁ Ἀρτανιάν περιορίσθη νὰ εἰπῇ·

— Διάβολε! διάβολε! ἔκαμα καλὰ ὅτι ἄφησα τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ βασιλέως. Εἶπέ μου, θαυμάσιε Βαζέν, ἐπρόσθεσε, πόσους δορυφόρους ἔχει ὁ κύριος γενικός ἐπιμελητὴς;

— Ἡμπορεῖ νὰ ἔχῃ ὅλους τοὺς δορυφόρους τοῦ βασιλείου μετὰ τὰ χρήματά του, ἐπανελάβε ὁ Βαζέν κλείων τὸ βιβλίον τοῦ καὶ ἀπολύων τοὺς μαθητάς του μετὰ μεγάλα τῆς ῥάβδου τοῦ κτυπήματα.

— Διάβολε! διάβολε! εἶπε καὶ τελευταίαν φωνὴν ὁ Ἀρτανιάν.

Καί, ἐπειδὴ τοῦ εἶπαν ὅτι τὸ δεῖπνον ἦτον ἑτοιμον, ἠκολούθησε τὴν μαγείρισσαν, ἥτις τὸν ἔμβασεν εἰς τὸ ἐστιατόριον ὅπου τὸν ἐπερίμενε τὸ δεῖπνον.

Ὁ Ἀρτανιάν ἐκάθησεν εἰς τὴν τράπεζαν καὶ ἐπέπεσεν ἀνδρείως κατὰ τῆς ὀρνίθος.

— Μοῦ φαίνεται, εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν δαγκάνων βαθέως τὸ παρουσιασθὲν εἰς αὐτὸν πτηνόν, τὸ ὅποιον καθὼς ἐφαίνετο, εἶχαν λησμονήσει νὰ πυχύνουν, μοῦ φαίνεται ὅτι κακὰ ἔκαμα νὰ μὴ ζητήσω ἀμέσως ὑπηρεσίαν ὑπὸ τοιοῦτον κύριον. Αὐτὸς ὁ γενικός ἐπιμελητὴς, καθὼς φαίνεται, εἶναι κύριος μέγας καὶ δυνατός. Τῇ ἀληθείᾳ, ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι τῆς αὐλῆς δὲν γνωρίζομεν τίποτε, διότι αἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου μᾶς ἐμποδίζουν ἀπὸ τοῦ νὰ βλέπωμεν τοὺς μεγάλους ἀστέρας, οἵτινες ἥλιοι μὲν εἶναι καὶ αὐτοὶ, ἀλλ' ὅλγον ἀπώτεροι τῆς σφαίρας μας, καὶ τοῦτο εἶναι ἡ μοναχὴ διαφορά.

Ἐπειδὴ ὁ Ἀρτανιάν ἤρρεσκετο πολλὸν, κατὰ κλίσιν καὶ κατὰ σύστημα, νὰ κάμνῃ τοὺς ἀνθρώπους νὰ ὁμιλοῦν περὶ πραγμάτων τὰ ὅποια τὸν ἐνδιέφεραν, ἐπάσχισε νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν συνήθειάν του ταύτην καὶ εἰς τὸν Βαζέν· ἀλλὰ τὰ πάντα εἰς μάτην. Παρεκτός τοῦ ἐργώδους καὶ ὑπερβολικοῦ ἐγκωμίου τοῦ κυρίου γενικοῦ ἐπιμελητοῦ τῶν οικονομικῶν, ὁ Βαζέν, ὅστις ἤξευρε καλὰ νὰ προφυλαχθῇ, μόνον ἀνοούσιᾳ τινὰ πράγματα ἐπρόσφερεν εἰς τὴν περιέργειάν τοῦ Ἀρτανιάν· εἰς τρόπον ὥστε ὁ τελευταῖος οὗτος, ὀργισθεὶς καὶ μελαγχολήσας, ἐζήτησε νὰ πηγαίῃ νὰ κοιμηθῇ ἀφοῦ ἐτελείωσε τὸ δεῖπνόν του.

Ὁ Ἀρτανιάν ὠδηγήθη ἀπὸ τὸν Βαζέν εἰς μετριωτάτον τινὰ κοιτῶνα, ὅπου κλίνη πενιχρὰ ἦτον ἡτοιμασμένη· ἀλλ' ὁ Ἀρτανιάν δὲν ἦτον ἄνθρωπος δύσκολος. Τοῦ εἶχαν εἰπεῖ ὅτι ὁ Ἀραμῆς εἶχε λάβει μαζί του τὰ κλειδιά τοῦ ἰδιαιτέρου τοῦ δώματος, καί, ἐπειδὴ ἤξευρεν ὅτι ὁ Ἀραμῆς ἦτον ἄνθρωπος τακτικός, καὶ ἐν γένει εἶχε πολλὰ πράγματα νὰ κρύβῃ εἰς αὐτὸ, ἡ τοιαύτη πράξις πᾶσι δὲν τὸν ἐξέπληξε. Μολοντί λοιπὸν συγκριτικῶς τοῦ ἐφάνη πολὺ τραχυτέρα, ἐπέπεσε καὶ κατὰ τῆς κλίνης μετὰ τὴν αὐτὴν ἀνδρείαν, μετὰ τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐπιτέσει καὶ κατὰ τῆς ὀρνίθος, καί, ἐπειδὴ εἶχε τόσον καλὸν ὕπνον ὅσην εἶχε καὶ ὄρεξιν, δὲν τοῦ ἐχρειάσθη περισσότερος καιρὸς ν' ἀποκοιμηθῇ, παρ' ὅσον εἶχε μεταχειρισθῇ βυζαίνων τὸ τελευταῖον κόκκαλον τῆς ὀρνίθος.

Ἀφοῦ δὲν ἦτον πλέον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν κανενός, ὁ Ἀρτανιάν εἶχεν ἀποφασίσει νὰ κοιμᾶται ὕπνον τόσον βαρὺν, ὅσον ἐλαφρόν ἐκοιμᾶτο ἄλλοτε· ἀλλ' ἂν καὶ εὐκρινῶς ἔκαμε τὴν ἀπόφασιν ταύτην ὁ Ἀρτανιάν, ἂν καὶ ἐπεθύμει μεγάλως νὰ τὴν τηρήσῃ θρησκειτικῶς, ἐξύπνησε πρὸς τὰ μέσα τῆς νυκτὸς ἀπὸ μέγαν κρότον ἀμαξῶν καὶ ὑπηρετῶν ἐρίππων. Αἰφνιδίᾳ φωτοχυσιὰ διεχύθη εἰς τοὺς τοίχους τοὺς κοιτῶνός του· ὅθεν ἐπήδησε κάτω τῆς κλίνης μετὰ τὸ ὑποκάμισον, καὶ ἔδραμεν εἰς τὸ παράθυρον.

— Μήπως κατὰ τύχην ἐπιστρέφει ὁ βασιλεὺς; ἐσυλλογίζετο τρίβων τοὺς ὀφθαλμούς του, διότι τόση συνοδίᾳ εἰς βασιλικὸν πρόσωπον μόνον ἀρμόζει.

— Ζήτω ὁ κύριος γενικός ἐπιμελητὴς! ἐφώναζεν ἡ μάλλον ἐπρόφερεν εἰς ἐν τῶν παρθύρων τοῦ κάτω πατώματος φωνὴ τὴν ὁποίαν ὁ Ἀρτανιάν ἐγνώρισεν εὐθὺς ὡς φωνὴν τοῦ Βαζέν, ὅστις, ἐνῷ ἐφώναζε, μετὰ τὴν μίαν τῶν χειρῶν ἔσσειε μαντίλιον, καὶ μετὰ τὴν ἄλλην ἐκράτει μέγαν λύχνον.

Ὁ Ἀρτανιάν εἶδε τότε λαμπρὰν τινὰ ἀνθρωπίνην μορφήν κύπτουσαν εἰς τὴν θυρίδα τῆς καλῆτερας ἀμαξῆς· εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν, μεγάλοι γέλωτες, κινηθέντες ἀναμφιβόλως ἀπὸ τὴν ἀλλόκοτον μορφήν τοῦ Βαζέν, καὶ ἐξεληθόντες ἀπὸ τὴν αὐτὴν ἀμαξάν, ἄφιναν ὡς αὐλακα χαρᾶς μετὰ τὸ ταχὺ πέρασμα τῆς συνοδίας ἐκεῖνης.

— Ἐπρεπε νὰ καταλάβω, εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν, ὅτι δὲν ἦτον ὁ βασιλεὺς· δὲν γελῶν μετὰ τήσιν ὄρεξι· ὅταν ὁ βασιλεὺς διαβαίῃ.

— Αἱ! Βαζέν! ἐφώναζε πρὸς τὸν γείτονά του ὅστις ἐξήρχετο κατὰ τὰ τρία τέταρτα ἐκτὸς τοῦ

παραθύρου θέλων ν' ἀκολουθήσῃ μακρύτερα με τοὺς ὀφθαλμούς του τὴν ἄμαξαν. Αἶ! ποῖος διαβαίνει;

— Ὁ κύριος Φουκέ, εἶπεν ὁ Βαζέν με ὕψος προστατευτικόν.

— Καὶ ὅλος αὐτὸς ὁ κόσμος;

— Εἶναι ἡ αὐλὴ τοῦ κυρίου Φουκέ.

— Ὡ! εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν· τί θὰ ἔλεγεν ὁ κύριος Μαζαρίνος ἂν ἤκουεν αὐτά;

Καὶ ἔπασσε πάλιν εἰς τὴν κλίνην του, ὅπως σκεπτικός καὶ ἀπορῶν πῶς ὁ Ἀραμῆς ἐπροστατεύετο πάντοτε ἀπὸ τὸν ἰσχυρότερον τοῦ βασιλείου.

— ἔχει ἄρ' γε περισσότερα προσόντα ἐπιτυχίας ἀπ' ἐμέ, ἢ εἶμαι ἐγὼ ἀνοητότερος ἀπ' αὐτόν; — Πᾶ!

Αὕτῃ ἦτον ἡ συμπερασματικὴ λέξις διὰ τῆς ὁποίας ὁ Ἀρτανιάν, γενόμενος φρόνιμος, ἐτελείονε τότε πᾶσαν σκέψιν καὶ πᾶσαν περίοδον τῆς ὁμιλίας του. Ἄλλοτε ἔλεγε· Διαβόλου ριέ! τὸ ὅποιον ὠμοίαζε με κτύπημα πτερινιστῆρος· ἀλλὰ τώρα ἐγήρασε, καὶ ἐμουρμούριζε τὸ φιλοσοφικόν τοῦτο Πᾶ! τὸ ὅποιον ἐχρησίμευσεν ὡς χαλινὸς εἰς ὅλα του τὰ πάθη.

Δ.

ΟΠΟΥ Ο ΑΡΤΑΝΙΑΝ ΖΗΤΕΙ ΜΕΝ ΤΟΝ ΠΟΡΘΟΝ, ΕΥΡΙΣΚΕΙ ΔΕ ΜΟΝΟΝ ΤΟΝ ΜΟΥΣΚΕΤΩΝ.

Ἀφοῦ ὁ Ἀρτανιάν ἐπέισθη ἐντελῶς ὅτι ἡ ἀπουσία τοῦ κυρίου πρωτοσυγκέλλου Δερβιαί ἦτον πραγματικὴ, καὶ ὅτι ὁ φίλος του δὲν ἦτον δυνατόν νὰ εὐρεθῇ εἰς Μελὸν, οὔτε εἰς τὰ πέριξ, ἄρῃσε τὸν Βαζέν χωρὶς λύπην, ἔρριψε βλέμμα πονηρὸν εἰς τὴ μεγαλοπρεπὲς φρουρίον τοῦ Βῶ, τὸ ὅποιον ἄρχιζε νὰ λάμπῃ τὴν λάμπην ἐκείνην ἣτις ἐπέφερε τὸν ὀλεθρόν του, καὶ, δαγκῶν τὰ χεῖλη του ὡς ἄνθρωπος πλήρης ὑποψίας καὶ δυσπιστίας, ἐκτύπησεν ἐμπρὸς τὸν ψαρὸν ἵππον του, λέγων·

— Πηγαίνωμεν, πηγαίνωμεν εἰς τὸ Πιερρόν· πάλιν θὰ εὕρω τὸν καλῆτερον ἄνθρωπον καὶ τὸ καλῆτερον ταμειῶν. Τοῦτο μόνου ἔχω ἀνάγκην, διότι ἐγὼ τὴν ἰδέαν τὴν ἔχω.

Δὲν θέλομεν νὰ βαρύνωμεν τοὺς ἀναγνώστας με τὴν περιγραφὴν τῶν κοινῶν συμβάντων τοῦ ταξιδίου τοῦ Ἀρτανιάν, φθάσαντος εἰς Πιερρόν τὴν αὐγὴν τῆς τρίτης ἡμέρας. Ὁ Ἀρτανιάν ἤρχετο ἀπὸ Ναντώλ Χωδοῦεν καὶ Κρεπύ. Ἀπὸ μακρὰν ἀνεκάλυψε τὸ φρούριον τοῦ Δουδοβίκου Ὁρλεάν, τὸ ὅποιον, γενόμενον κτῆμα τοῦ στέμματος, ἐρύλαττε τότε γηραιὸς φύλαξ. Τὸ φρούριον τοῦτο ἦτον εἰς τῶν θαυμασίων ἐκείνων οἰκῶν τοῦ μεσαιῶνος, ἔχων τοίχους πλατεῖς εἴκοσι ποδῶν, καὶ πύργους ὑψηλοὺς ποδῶν ἑκατὸν.

Ὁ Ἀρτανιάν περιῆλθε τοὺς τοίχους τούτους, ἐμέτρησε τοὺς πύργους με τὸ βλέμμα του, καὶ κατέβη εἰς τὴν κοιλάδα. Μακρόθεν εἶλεπε τὸ φρούριον τοῦ Πόρθου, κείμενον εἰς τὰς ὄχθας μεγάλης λίμνης, καὶ συναρῶν με μεγαλοπρεπὲς δάσος. Τὸ φρούριον τοῦτο ἐλάβασεν τὴν τιμὴν νὰ τὸ περιγράψωμεν ἄλλοτε εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας· ὅθεν καὶ περιορίζομεθα ἤδη νὰ τὸ ἀναφέρωμεν μόνον. Ὅτι κατὰ πρῶτον εἶδεν ὁ Ἀρτανιάν μετὰ τὰ ὠραία δένδρα, μετὰ τὸν ἥλιον τοῦ μαύου χρυσόνοντα τὰ πράσινα λοφιδία, μετὰ τοὺς μακροὺς καὶ πυκνοτάτους

δρυμοὺς, ἐκτεινομένους πρὸς τὴν πόλιν Καμπιέν, ἦτον κιβώτιον μέγα, κυλιστὸν, ὠθούμενον ἀπὸ δύο ὑπηρετάς καὶ συρόμενον ἀπὸ ἄλλους δύο. Ἐντὸς τοῦ κιβωτίου τούτου ἔκειτο ὄγκος γιγαντώδης, πράσινος καὶ χρυσοῦς, ὅστις, συρόμενος οὕτω καὶ ὠθούμενος, διέτρεχε τὰς φαεινὰς δεινροστοιχίας τοῦ δάσους. Ὁ ὄγκος οὗτος μακρόθεν μὲν ἦτον ἀκατανόητος καὶ δὲν ἐσήμαινε κυρίως τίποτε· πλησιέστερα δὲ, ἦτον πίθος ἐνδυμένος με ῥοῦχον πράσινον στολισμένον με σειρίτια· πλησιέστερα ἀκόμη, ἦτον ἄνθρωπος, ἢ μάλλον σῶμα ἀνθρώπινον, τοῦ ὁποίου ἡ κάτω ἄκρα, ἐκτεινομένη εἰς τὸ κιβώτιον, ἐγάμιζε τὸ ἐμβαδόν του· καὶ ἀκόμη πλησιέστερα, ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦτον ὁ Μουσκετῶν, ὁ Μουσκετῶν λευκὸς τὰς τρίχας καὶ ἐρυθρὸς τὸ πρόσωπον, καθὼς ὁ Πολσινέλλας.

— Αἶ! Χριστὲ καὶ Παναγί! ἐφώναξεν ὁ Ἀρτανιάν, εἶναι ὁ ἀγαπητός μου κύριος Μουσκῶν.

— Ἀ! ... ἐφώναξεν ὁ παχίσωμος ἐκεῖνος, ᾧ! ποία εὐτυχία! ποία χαρὰ! Εἶναι ὁ κύριος Ἀρτανιάν. ... Σταθῆτε, ἀχρεῖοι!

Αἱ τελευταῖαι αὗται λέξεις ἀπευθύνοντο πρὸς τοὺς ὑπηρετάς, τοὺς ὠθούντας καὶ σύροντας. Τὸ κιβώτιον ἐστάθη, καὶ οἱ τέσσαρες ὑπηρεταί, με ἀκρίβειαν ὅπως στρατιωτικὴν, ἐβγαλαν διὰ μιᾶς τοὺς στολισμένους με σειρίτια πέλους των, καὶ ἐπαράχθησαν ὀπισθεν τοῦ κιβωτίου.

— Ὡ! κύριε Ἀρτανιάν, εἶπεν ὁ Μουσκετῶν, διατί δὲν ἠμπορῶ νὰ ἐναγκαλισθῶ τὰ γόνατά σου; ἀλλὰ, καθὼς βλέπετε, ἔγεινα ἀκίνητος.

— Ὡ! Μουσκετῶν φίλτατε, εἶναι ἡ ἡλικία.

— Ὁχι, κύριε, δὲν εἶναι ἡ ἡλικία· εἶναι ἡ ἀσθένεια, τὰ βάσανα.

— Βάσανα! σὺ Μουσκετῶν, εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν φέρων τὸν γῆρον τοῦ κιβωτίου· εἰσαι τρελλὸς, ἀγαπητέ μου φίλε; Δόξαι τῷ Θεῷ, στέκεις καλὰ ὡς δρὺς τριακοσίων ἐτῶν.

— Ἀ! τὰ σκέλη, κύριε, τὰ σκέλη! εἶπεν ὁ πιστὸς ὑπηρετῆς.

— Πῶς τὰ σκέλη;

— Ναί, δὲν θέλουν πλέον νὰ με βαστάξουν.

— Τὰ ἀχάριστα! ἐν τούτοις, τὰ τρέφεις καλὰ, Μουσκετῶν, καθὼς βλέπω.

— Ἀλλοίμονον! ναί. Κατὰ τοῦτο δὲν ἔχουν αἰτίαν νὰ παραπονεθοῦν ἐναντίον μου, εἶπεν ἀναστενάζων ὁ Μουσκετῶν· ἔκαμα πάντοτε ὅ,τι ἠμπούρεσα διὰ τὸ σῶμά μου· δὲν εἶμαι ἐγωϊστῆς.

Καὶ ὁ Μουσκετῶν ἀνέστενάξεν ἐκ νέου.

— Μήπως καὶ ὁ Μουσκετῶν ἀκόμη θέλει νὰ γείνη βαρόνος, καὶ ἀναστενάξει τοιοῦτοτρόπως; ἐσυλλογίσθη ὁ Ἀρτανιάν.

— Ὡ! κύριε μου, εἶπεν ὁ Μουσκετῶν συνεργόμενος εἰς αὐτόν μετ' ἀλγεινὴν σύννοιαν. Ὡ! πόσον ἡ Εὐγενία Του θὰ χαρῇ ὅτι τὸν ἐνθυμήθης!

— Ὡ τὸν καλὸν μου Πόρθον! ἐφώναξεν ὁ Ἀρτανιάν· πόσον λακταρῶ νὰ τὸν ἐναγκαλισθῶ!

— Ὡ! εἶπε καταγυγθῆς ὁ Μουσκετῶν, θὰ τοῦ τὸ γράψω βέβαια, κύριε.

— Πῶς! ἐφώναξεν ὁ Ἀρτανιάν, θὰ τοῦ τὸ γράψῃς;

— Σήμερον μάλιστα, χωρὶς ν' ἀργοπορήσω.

— Δὲν εἶναι λοιπὸν ἐδῶ ;

— Ἄ ! ὄχι, κύριε.

— Ἀλλ' εἶναι πλησίον ; εἶναι μακρὰν ;

— Αἶ ! καὶ τὸ ἤξεύρω ἐγώ, κύριε ; τὸ ἤξεύρω ἐγώ ; εἶπεν ὁ Μουσκετών.

— ὦ ! διάβολε ! ἐφώναξε ποδοκτυπῶν ὁ ὑπολογαγός· ἀπὸ ἀτυχίαν εἰς ἀτυχίαν μεταβαίνει ! Ὁ Πόρθος, ὁ τόσον οἰκουρὸς πάντοτε Πόρθος !

— Κύριέ μου, δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος διαμένων τόσον εἰς τὴν οἰκίαν του καθὼς ἡ Εὐγενία Του ... ἀλλὰ ...

— Ἀλλὰ τί !

— Ὅταν σὲ βιάζῃ φίλος ...

— Φίλος !

— Αἶ ! ἀναμφιβόλως· ὁ ἀξιότιμος ἐκεῖνος κύριος Δερβλαί.

— Ὁ Ἀραμῆς ἐβίβασε τὸν Πόρθον ;

— Ἰδοὺ πῶς τὸ πρᾶγμα συνέβη, κύριε Ἀρτανιάν· ὁ κύριος Δερβλαί ἔγραψε πρὸς τὴν Εὐγενίαν Του ...

— Ἀλήθεια !

— Ἐπιστολὴν, κύριε, ἐπιστολὴν τόσον ἔντονον, ὥστε ἔφερξεν ἐδῶ τὸν διάβολον ἄνω κάτω !

— Διηγῆσου, ἀγαπητέ μου φίλε, εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν· ἀλλὰ πρῶτον ἀπομάκρυνε ὀλίγον αὐτοὺς τοὺς κυρίους.

Ὁ Μουσκετών τότε ἐφώναξε· *Μακρὰν, ἀρρεῖοι !* με πνεύμονας τόσον δυνατοὺς, ὥστε ἔφθανε τὸ φύσσημα μόνον χωρὶς τὰς λέξεις νὰ στείλῃ εἰς νεφέλας ἀέρων τοὺς τέσσαρας ὑπηρετάς. Ὁ Ἀρτανιάν ἐκάθησεν εἰς ἓνα ἀπὸ τοὺς ἄξονας τοῦ κιθωτίου καὶ ἐτέντωσε τὰ αὐτία του.

— Κύριε, εἶπεν ὁ Μουσκετών, ἡ Εὐγενία Του λοιπὸν ἔλαβεν ἐπιστολὴν ἀπὸ τὸν κύριον πρωτοσύγκελλον Δερβλαί πρὸ ὀκτώ ἡ ἐννέα ἡμερῶν· ἦτον ἡμέρα τῶν ἡδονῶν ... τῶν ἀγροτικῶν ... ναι, καὶ ἐπομένως τετάρτη τῆς ἐβδομάδος.

— Πῶς ; εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν, ἡμέρα τῶν ἡδονῶν τῶν ἀγροτικῶν ;

— Ναι, κύριε· ἔχομεν τσᾶς ἡδονὰς εἰς τὸν ἡδονικώτατον τοῦτον τόπον, ὥστε μᾶς ἐπεσωρεύθησαν ὅλαι ὁμοῦ· ὅθεν ἐδιάσθημεν νὰ κάμωμεν τὴν διανομὴν εἰς τὰς διαφόρους ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος.

— Ἀναγνωρίζω τὴν ἀγάπην τοῦ Πόρθου πρὸς τὴν τᾶξιν ! Εἰς ἐμὲ βέβαια δὲν θὰ ἤρχετο τοιαύτη ιδέα. Εἶναι ἀληθινὸν ὅτι εἰς ἐμὲ δὲν ἐπισωρεύονται ἡδοναί.

— Εἰς ἡμᾶς ὁμοῦς ναι, εἶπεν ὁ Μουσκετών.

— Καὶ πῶς ἐκάμετε τὴν διανομὴν ; ἄς ἰδοῦμεν, ἤρώτησεν ὁ Ἀρτανιάν.

— Ἡ διήγησις εἶναι ὀλίγον διεξοδική, κύριε.

— Δὲν πειράζει, ἔχομεν καιρόν· καὶ ἔπειτα, ὁμιλεῖς τόσον καλᾶ, φίλτατε Μουσκετών, ὥστε αἰσθάνεται κανεὶς ἀληθινὴν εὐχαρίστησιν νὰ σ' ἀκούῃ.

— Εἶναι ἀληθινόν, εἶπεν ὁ Μουσκετών, κολακευθεὶς προφανῶς ἀπὸ τὴν ἀποδιδομένην εἰς αὐτὸν δικαιοσύνην, — εἶναι ἀληθινόν ὅτι ἕκαμα μεγάλας προσόδους συζῶν μετὰ τὴν Εὐγενίαν Του.

— Περιμένω τὴν διανομὴν τῶν ἡδονῶν, Μουσκετών, καὶ τὴν περιμένω ἀνυπομόνως· θέλω νὰ μάθω ἂν εἰς καλὴν ἡμέραν ἐφθασα.

— ὦ ! κύριε Ἀρτανιάν, εἶπε μελαγχολικῶς ὁ Μουσκετών, ἀφοῦ ἡ Εὐγενία Του ἀνεχώρησε, κατ' ἀνέμου ἐπῆγαν ὅλαι αἱ ἡδοναί !

— Τὸ λοιπὸν, Μουσκετών φίλτατε, ἀνακάλεσε τὴν μνήμην σου.

— Ἀπὸ ποίαν ἡμέραν θέλεις ν' ἀρχίσωμεν ;

— Αἶ ! Χριστέ καὶ Παναγία μου ! ἀρχισε ἀπὸ τὴν κυριακὴν, ἡμέραν τοῦ Κυρίου.

— Τὴν κυριακὴν, κύριε ;

— Ναι !

— Τὴν κυριακὴν, ἡδοναὶ θρησκευτικαί· ἡ Εὐγενία Του πηγαίνει εἰς τὴν λειτουργίαν, λαμβάνει τὸ ἀντίδωρον, ἀκούει τὴν διδασκίαν καὶ τὰς συμβουλὰς τοῦ τακτικοῦ ἐφημερίου του. Τῇ ἀληθείᾳ, δὲν εἶναι τόσον εὐγλωττος· ἀλλὰ προσμένομεν ἄλλον τινὰ μοναχὸν ἀπὸ τοὺς Παρισίους, ὅστις θὰ ἐκπληροῖ τὰ χρέη τοῦ ἐφημερίου, καὶ αὐτὸς λέγουσιν ὅτι ὁμιλεῖ θαυμάσια· ἡ διδασκίη του θὰ μᾶς ἐξυπνίζει, διότι ὁ σημερινὸς μᾶς ἀποκοιμίζει πάντοτε. Τὴν κυριακὴν λοιπὸν, ἡδοναὶ θρησκευτικαί. Τὴν δευτέραν, ἡδοναὶ κοσμικαί.

— Ἄ ! ἄ ! εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν, τί ἐννοεῖς με αὐτὸ, Μουσκετών ; Ἄς ἰδοῦμεν, ἔλα, τὰς κοσμικὰς ἡδονάς, ἄς ἰδοῦμεν.

— Κύριέ μου, τὴν δευτέραν, ἐβγαίνομεν εἰς τὸν κόσμον, δεχόμεθα καὶ κάμνομεν ἐπισκέψεις, παίζομεν τὴν κιθάραν, χορεύομεν, στιχοιουργοῦμεν τέλος πάντων, καίομεν ὀλίγον θυμιάμα εἰς τιμὴν τῶν γυναικῶν.

— ὦ ! διάβολε ! γυναικαρέσκεια εἰς τὸν ὕψιστον βαθμόν ! εἶπεν ὁ ὑπολογαγός, ἀναγκασθεὶς νὰ καλέσῃ εἰς βοήθειάν του ὅλην τὴν δύναμιν τῶν μαστοειδῶν μυῶνων του, ὥστε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἀκράτητον πρὸς τὸν καγχασμὸν ἐπιθυμίαν του.

— Τὴν τρίτην, ἡδοναὶ ἐπιστημονικαί.

— Ἄ καλὰ ! εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν, τί λογιῆς ; ἐξηγήσου λεπτομερέστερα, φίλτατε Μουσκετών.

— Ἡ Εὐγενία Του ἡγόρασε σφαῖραν, — θὰ σοῦ τὴν δεῖξω, — ἥτις γεμίζει ὅλην τὴν περίμετρον τοῦ μεγάλου πύργου, ἐκτὸς τῆς στοᾶς ἥτις οἰκοδομήθη ἐπάνω τῆς σφαίρας· ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη κρατοῦνται μετὰ σχοινία καὶ μετὰ ταινίας λευκαργύρου καὶ γυρίζουν, γυρίζουν. Πράγματα ὥραϊ ! Ἡ Εὐγενία Του μοῦ δείχνει τὰς μακρυὰς ξηρὰς καὶ θαλάσσας· καὶ ποτὲ, λέγομεν, νὰ μὴ πηγαίνωμεν ἐκεῖ. Πράγματα τῇ ἀληθείᾳ ἀξιοθέατα.

— Πράγματα, ναι, ἀξιοθέατα ! Εὐγε, Μουσκετών, διὰ τὴν λέξιν, εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν. Καὶ τὴν τετάρτην ;

— Ἠδοναὶ ἀγροτικαί, καθὼς ἔλαβα ἤδη τὴν τιμὴν νὰ σοῦ τὸ εἰπῶ, κύριε ἱππότη· κυττάζομεν τὰ κρία· καὶ τὰ αἰγίδια τῆς Εὐγενίας Του· χορεύουν τότε αἱ βοσκοπούλαι εἰς τὸν ἦχον τῆς φλογέρας καὶ τοῦ ἀσκού, καθὼς περιγράφεται εἰς βιβλίον τὸ ὁποῖον ἔχει ἡ Εὐγενία Του εἰς τὴν βιβλιοθήκην του, ὀνομαζόμενον *Ποιμετικά*. Ὁ συγγραφεὺς ἀπέθανε, μολὶς πρὸ ἐνὸς μηνός.

— Ὁ κύριος Ρακάν, ἴσως ; εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν.

— Μάλιστα, ὁ κύριος Ρακάν. Ἀλλὰ δὲν παύομεν ἐδῶ. Ψαρεύομεν μετὰ τὸ ἀγκίστριον εἰς τὸ μικρὸν

αὐλάχιον, καὶ μετὰ ταῦτα γευματίζομεν στεφανωμένοι μὲ ἄνθη. Ἰδοὺ τὰ τῆς τετάρτης.

— Ἀνάθεμά την διὰ τετάρτην, εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν· καλὰ τὴν ἐπροικίσατε. Καὶ τὴν πέμπτην! καὶ τότε τί τῆς μένει τῆς πτωχῆς τῆς πέμπτης;

— Δὲν εἶναι τότε πτωχὴ καθὼς τὴν νομίζεις, κύριέ μου, εἶπε χαμογελῶν ὁ Μουσκετὼν. Τὴν πέμπτην, ἡδοναὶ Ὀλυμπικαί. Ἄ! κύριέ μου, τί λαμπρόν πράγμα! Φέρομεν ὅλους τοὺς νέους χωρικούς τῆς Εὐγενίας Του, καὶ τοὺς βάζομεν νὰ ρίπτουν τὸν δίσκον, νὰ παλαίουν, νὰ τρέχουν. Ἡ Εὐγενία Του δὲν τρέχει, οὔτε καὶ ἐγώ. Εἰς τὸν δίσκον ὁμῶς ὅμοιον δὲν ἔχει· καὶ ὅταν καταβῇ τὸν γρόνθον του, ὦ! τί δυστυχία!

— Πῶς, τί δυστυχία!

— Ναι, ἡ Εὐγενία Του ἠναγκάσθη νὰ παραιτήσῃ τὸν κερσὶν. Ἄνοιγε κεφαλὰς, ἐσύττριβε σιαγόνας, ἐτύπυα στῆθος. Ὁραῖον παιγνίδιον, ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἤθελε πλέον νὰ τὸ παίξῃ μαζί του.

— Λοιπὸν, ὁ γρόνθος...

— Στιβαρώτερος, κύριέ μου, παρμποτέ! Ἡ Εὐγενία Του ἀδυνάτησεν ὀλίγον κατὰ τὰ σκέλη, τὸ ὁμολογεῖ ὁ ἴδιος· ἀλλ' ἡ δύναμις του κατέφυγεν εἰς τοὺς βραχίονας, εἰς τρόπον ὥστε...

— Εἰς τρόπον ὥστε φονεύει τὰ βόδια, ὡς ἄλλοτε.

— Κύριέ μου, περισσότερο ἀκόμη κρημνίζει τοὺς τοίχους. Τελευταῖον, ἀφοῦ ἐδειπνήσεν εἰς ἐνὸς τῶν ἐνοικιαστῶν του, — ἡξεύρεις πόσον καλὸς καὶ δημοτικὸς εἶναι ἡ Εὐγενία Του, — μετὰ τὸ δεῖπνον θέλει νὰ ἀγειρευθῇ, γρονθοκοπῶν τὸν τοίχον. Ὁ τοίχος κρημνίζεται, ἡ σέγη πίπτει, καὶ ἔχομεν πνιγμένους τρεῖς ἄνδρας καὶ μίαν γερόντισσαν.

— ὦ Θεέ μου! Μουσκετὼν, καὶ ὁ κύριός σου;

— ὦ! ἡ Εὐγενία Του! ἐξέσχισεν ὀλίγον τὴν κεφαλὴν του. Τοῦ ἐπλύναν τὰ κρέατα μὲ νερὸν τὸ ὅποιον μᾶς δίδουν αἱ καλογραῖαι. Εἰς τὸν γρόνθον ὅμως τίποτε.

— Τίποτε;

— Τίποτε, κύριέ μου.

— Τροφὴ τῶν Ὀλυμπικῶν ἰδωνῶν! πρέπει ὁμῶς νὰ στοιχίζου ἀκριβὰ, διότι τέλος πάντων αἱ χήραι καὶ τὰ ὄρφανά...

— Λαμβάνουν συντάξεις, κύριέ μου· τὸ δέκατον τῶν εἰσοδημάτων τῆς Εὐγενίας Του εἶναι εἰς τοῦτο προσδιωρισμένον.

— Ἀς ἔλθωμεν εἰς τὴν παρασκευὴν, εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν.

— Τὴν παρασκευὴν, ἡδοναὶ ἀρχοντικαὶ καὶ πολεμικαί. Κυνηγοῦμεν, ὀπλισκοῦμεν, γυμνάζομεν ἰερακας, δαμαζοῦμεν ἵππους. Τέλος πάντων, τὸ σάββατον εἶναι ἡμέρα τῶν διανοητικῶν ἡδονῶν. Στολίζομεν τὸν νοῦν μας, βλέπομεν τὰς εἰκόνας καὶ τὰ ἀγάλματα τῆς Εὐγενίας Του· γράφομεν μάλιστα, καὶ κάμνομεν σχέδια· τέλος πάντων, πυροβολοῦμεν μὲ τὰ καννόνια τῆς Εὐγενίας Του.

— Κάμνετε σχέδια, πυροβολεῖτε μὲ καννόνια...

— Μάλιστα, κύριέ μου.

— Φίλε μου, εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν, ὁ κύριος Δουβαλλὼν ἔχει ὅξιν καὶ ἀξιαγάπητον τὸν νοῦν, ὅσον κανεὶς ἄλλος ἀπὸ ὅσους γνωρίζω· εἶναι ὁμῶς καὶ

ἄλλο εἶδος ἡδονῶν, τὸ ὅποιον νομίζω ὅτι ἐξέχασες.

— Ποῖον, κύριε; ἠρώτησεν ἀνυπομόνως ὁ Μουσκετὼν.

— Αἱ ὕλικαι ἰδοναί.

Ὁ Μουσκετὼν ἐκοκκίνισε.

— Τί ἐννοεῖς μὲ τοῦτο, κύριε; εἶπε χαμηλόνων τοὺς ὀφθαλμούς.

— Ἐννοῶ τὴν τράπεζαν, τὸ καλὸν κρασίον καὶ τὰ ποτήρια γυρίζοντα καθ' ὅλην τὴν ἐσπέραν.

— Ἄ! κύριε, αἱ ἡδοναὶ αὗται δὲν λογαριάζονται· τὰς ἔχομεν ὅλας τὰς ἡμέρας.

— Μουσκετὼν φίλτατε, ἐπανελάθεν ὁ Ἀρτανιάν, συγχώρησέ με· πλὴν τόσο μ' ἐθελξεν ἡ μελιρρύτος τῷ ὄντι διήγησίς σου, ὥστε ἐλησμονήσας τὸ κυριώτερον μέρος τῆς ὁμιλίας μας, νὰ μάθω δηλαδὴ ἂν ὁ κύριος πρωτοσύγκελλος Δερβλαὶ ἠμπόρεσε νὰ γράψῃ πρὸς τὸν κύριόν σου.

— Τῷ ὄντι, κύριέ μου, εἶπεν ὁ Μουσκετὼν, αἱ ἡδοναὶ μᾶς ἔκαμαν ν' ἀλλάζωμεν ὁμιλίαν ἐν τούτοις, κύριέ μου, ἰδοὺ λεπτομερῶς πῶς ἔτρεξε τὸ πράγμα.

— Ἀκούω, φίλτατε Μουστὼν.

— Τὴν τετάρτην...

— Ἡμέραν τῶν ἀγροτικῶν ἰδωνῶν;

— Ναι. ἔρχεται ἐπιστολή· τὴν λαμβάνει ἀπὸ τὰς χειρὰς μου. Ἐγνώρισα τὸν χαρακτήρα.

— Καὶ λοιπὸν;

— Ἡ Εὐγενία Του τὴν ἀναγινώσκει καὶ φωνάζει· «Γρήγορα, τοὺς ἵππους μου! τὰ ὄπλα μου!»

— Ἄ! Θεέ μου! εἶπεν ὁ Ἀρτανιάν, κῆρυξ μονομαχίας πάλιν;

— Ὁχι, ὄχι, κύριε, ἦσαν μόνον αὗται αἱ λέξεις· «Φίλτατε Πόρθε, κίνησε ἂν θέλῃς νὰ φθάσῃς προτῆτερα ἀπὸ τὸν ἰσημεριαν. Σὲ περιμένω».

— ὦ! διάβολε! εἶπε σκεπτικὸς ὁ Ἀρτανιάν· ἦτον εἷς, ὡς φαίνεται.

— ὦ! τὸ πιστεύω. Εἰς τρόπον ὥστε, ἠκολούθησεν ὁ Μουστὼν, ἡ Εὐγενία Του ἀνεχώρησε τὴν αὐτὴν ἡμέραν μὲ τὸν γραμματέα του, προσπαθῶν νὰ φθάσῃ ἐγκαίρως;

— Καὶ ἐφθάσεν ἐγκαίρως;

— Τὸ ἐλπίζω. Ἡ Εὐγενία Του, ἔχων στιβαράν, καθὼς γνωρίζεις, τὴν χεῖρα, ἐπανελάμβανεν ἀδιακόπως· «Ἐλὰ Χριστέ καὶ Παναγία! τί πάλιν εἶναι αὐτὸς ὁ ἰσημεριαν. Δὲν πειράζει· πρέπει ὁ κύριος αὐτὸς νὰ ἦναι καλὰ ὀπλισμένος, ἂν φθάσῃ προτῆτερα μου.»

— Καὶ πιστεύεις νὰ ἐφθάσεν ὁ Πόρθος πρῶτος; ἠρώτησεν ὁ Ἀρτανιάν.

— Εἴμιαι βέβαιος. Ὁ ἰσημεριαν οὗτος, ὅσον καὶ ἂν ἦναι πλούσιος, δὲν ἔχει βέβαια τοὺς ἵππους τῆς Εὐγενίας Του!

Ὁ Ἀρτανιάν ἐκράτησε τὸν γέλωτα, διότι ἡ συντομία τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἀραμῆ τοῦ ἐδίδεν ἀφορμὴν πολλὴν νὰ συλλογισθῇ. ἠκολούθησε τὸν Μουσκετὼν, ἢ μάλλον τὸ κιβώτιον τοῦ Μουσκετὼν, ἕως τὸ φρούριον ἐκάθησεν εἰς τράπεζαν πολυτελεῆ, ὅπου τὸν ἐφίλευσαν τιμῶντες αὐτὸν ὡς βασιλέα. Ἀλλὰ τίποτε δὲν ἠμπόρεσε νὰ μάθῃ ἀπὸ τὸν Μουσκετὼν· ὁ καλὸς ὑπηρέτης εἶχεν εὐθηνὰ τὰ δάκρυα, τίποτε ἄλλο.

Ὁ Ἀρτανιάν, ἀφοῦ ἐπέρασε τὴν νύκτα εἰς κλίνην

ἄξιολογον, ἐβασανίσθη πολὺ μὲ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ἀραμῆ, ἐμβόηκεν εἰς πολλὴν ἀνησυχίαν περὶ τῶν σχέσεων τῆς ἰσημερίας μὲ τὰς ὑποθέσεις τοῦ Πόρθου, ἔπειτα, ἐπειδὴ τίποτε δὲν ἐκαταλάμβανεν, εἰμὴ ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἔρωτός τινος τοῦ ἐπισκόπου, διὰ τὸν ὁποῖον ἦτον ἀναγκαῖον νὰ ἦναι αἱ ἡμέραι ἴσαι μὲ τὰς νύκτας, ὁ Ἀρτανιάν ἄφησε τὸ Πιερφὸν καθὼς εἶχεν ἀφήσει τὸ Μελὸν, καθὼς εἶχεν ἀφήσει τὸ φρούριον τοῦ κόμητος τῆς Φέρας. Ἐπράξε δὲ τοῦτο κυριευόμενος ἀπὸ μελαγχολίαν, ἥτις ἰδύνατο δικαίως νὰ θεωρηθῇ ὡς μία τῶν σκυθρωποτέρων τοῦ Ἀρτανιάν διαθέσεων. Μὲ τὴν κεφαλὴν σκυπτὴν, μὲ προσηλωμένον καταγῆς τὸ βλέμμα, ἀφίπων κρεμάμενα τὰ σκέλη του εἰς τὰ δύο πλευρὰ τοῦ ἵππου του, ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν μὲ τὴν ἀσκαπὸν ἐκείνην σύννοιαν, ἥτις ἐνίοτε ἰσοδυναμοῖ μὲ τὴν ὑψηλοτέραν εὐγλωττίαν.

— Οὔτε φίλους πλέον, οὔτε μέλλον, οὔτε τίποτε! αἱ δυνάμεις μου κατεστράφησαν, καθὼς ἡ δέσμη τῆς παρελθούσης μας φιλίας! Ὡ! τὸ γῆρας ἔρχεται, ψυχρὸν, ἀδυσώπητον τυλίσκει εἰς τὸν πένθιμον πέπλον του πᾶν ὅ,τι ἔλαμπε, πᾶν ὅ,τι εὐδιάζειν εἰς τὴν νεότητά μου, ἔπειτα ῥίπτει τὸ γλυκὺ τοῦτο φορτίον εἰς τοὺς ὤμους του, καὶ τὸ φέρει μὲ ὅλα τὰ λοιπὰ εἰς τὴν ἀγανθὴ ἄβυσσον τοῦ θανάτου.

Ῥίγος κατέλαβε τὴν καρδίαν τοῦ Ἀρτανιάν, ἀνδρὸς γενναίου καὶ ἰσχυροτάτου καθ' ὅλων τῶν συμφορῶν τοῦ βίου, καὶ, δι' ὀλίγας στιγμὰς, τὰ νέφη τοῦ ἐφάνησαν μαῦρα, ἡ γῆ γλιστερά καὶ ἀργιλωδὴς καθὼς ἡ γῆ τῶν κοιμητηρίων.

— Ποῦ πηγαίνω; ... εἶπε καθ' ἑαυτὸν· τί θέλω νὰ κάμω; ... Μοναχὸς ... ὁλομόναχος, χωρὶς οἰκογένειαν, χωρὶς φίλους ... Πᾶ! ἐφώναξεν αἰφνιδίως.

Καὶ ἐκέντησε μὲ τοὺς δύο πτερνιστήρας τὸν ἵππον του, ὅστις, μὴ εὐρίων τίποτε μελαγχολικὸν εἰς τὴν παχεῖαν βρόμην τοῦ Πιερφόν, ὠφελήθη ἀπὸ τὴν δοθείσαν εἰς αὐτὸν ἄδειαν, δείχνων τὴν φαιδρότητά του διὰ καλπάσματα συνεχοῦς, καταφαγόντος δύο ὀλοκλήρους λεύγας.

— Εἰς Παρισίους! εἶπε πρὸς ἑαυτὸν ὁ Ἀρτανιάν.

Καὶ τὴν ἐπαύριον ἐξεπέλευσεν εἰς Παρισίους.

Τὸ ταξίδιον ἐκεῖνο εἶχε διαρκέσει δέκα ἡμέρας.
(Ἀκολουθεῖ)

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ.

Τὴν 26 Σεπτεμβρίου 1848.

Ἄλλοι τόποι ἔχουν τὰς πολιτικὰς των μεταβολὰς, τοὺς κοινωνικοὺς κλονισμοὺς των· ἡμεῖς εὐτυχέστεροι ἴσως, ἔχομεν μόνον μεταβολὰς τῆς βροχῆς καὶ τοῦ καλοῦ καιροῦ. Καύσαν ἀνυπόφορος, κοινοτρός ἐκτυφλωττων, ἐτυράνουν τὰς Ἀθήνας, ὡς ἄλλοι Πειτιστρατίδαι, ἐπὶ δύο καὶ ἐπέκεινα μῆνας. Μὴ ὑποφέροντες τὴν τυραννίδα ταύτην πολλοὶ τῶν πολιτῶν μετακίστευον πανοικί καὶ ἡ πόλις τῆς Ἀθηνᾶς ἐρημοῦτο ... ὅτε αἰφνης δρυμὺ ἐπέβλεψεν ἄνωθεν τοῦ Λυκαῆτος τὸ ψῦχος, καὶ ἐξερράχησαν κατὰ τῆς πόλεως ἄνεμοι κρυεροὶ καὶ τρικυμίαι, καὶ ἡ ἀνεμοπόρος θυγάτηρ τοῦ ὠκεανοῦ βροχὴ ἵλθε καὶ ἐταίναξεν τοὺς
(Φυλλάδιον 27 Τόμος Β'.)

ὕγρους τῆς πλοκάμους ἐπὶ τῶν λόφων καὶ τῶν ἀγρῶν. Ὡς δὲ εἰς τὸ πρῶτον μειδιάμα τοῦ ἔαρος ἡ γῆ ἀναθάλλει καὶ ἀναγεννᾶται, τὰ θηρία ἀφίνουσι τοὺς φαλεοὺς των, καὶ τὰ φυλὰ τῶν πτηνῶν κελαδοῦντα ἐπιστρέφουσιν εἰς τὰ εὐανθὴ ἄλση των, οὕτω καὶ τῆς φθινοπωρινῆς ὥρας ἐπιστάσης αἱ Ἀθῆναι ἀνέλαβον ὅλην τὴν μαγευτικὴν των τερπνότητα.

Τὸ φθινόπωρον ἐξακολουθεῖ τερπνὸν καὶ ἐπινέφελον. Κατὰ τὴν παρούσαν ἀκριβῶς ἐποχὴν συνέπιπτε καὶ τῶν ἀρχαίων ὁ Μεταγαιτηνίων, μὴν, καθ' ὃν καὶ οἱ προπάτορές μας παραιτοῦντες τοὺς ἀγροὺς των καὶ τὰ ἀγροκήπιά των, ἐπανήρχοντο εἰς τὰς χειμερινὰς ἐστίας των καὶ ἐποίουν τὰ μεταγαιτηνιά των, ἤλασσον δηλαδὴ κατοικίας καὶ ἐντεῦθεν γείτονας. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην βεβαίως καὶ ὁ θεὸς Πλάτων, παλινოსτῶν ἀπὸ τῆς Σουινιάδος ἀκρας, ἀνέπτυσεν εἰς τοὺς μαθητάς του τὰς ὑψηλὰς ἰδέας του, ἐντὸς τῶν κήπων τοῦ Ἀκαδημαίου, καὶ ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ μέγας οὗτος καὶ εὐρύς νοῦς, ἐδίδασκεν εἰς τοὺς περιπάτους τοῦ Λυκαίου τὰς μεγάλας αὐτοῦ θεωρίας. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην βεβαίως αἱ περικαλλεῖς ἐκείναι Μοῦσαι τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἐπεφοίτων τοῖς ποιηταῖς παρὰ τὰς εὐθαλεῖς ὄχθας τοῦ Ἰλισσοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ σκιεροῦ λόφου τῆς Ἀγροτέρας Ἀρτέμιδος!

Εἰς τὰς νεωτέρας Ἀθήνας οὐδὲν τῶν προλεχθέντων ὑπάρχει· τὸ εἰπομεν ἀνέκαθεν. Δεινὸς πολυχρόνιος χειμὼν μᾶς ἐσέρησε μακροὺς αἰῶνας ὅλων τῶν προῤῥηθέντων ἀγαθῶν· μᾶς ἐστέρησε τῶν Ἀκαδημιῶν καὶ τῶν Πλατῶνων, τῶν Λυκαίων καὶ τῶν Ἀριστοτελῶν τοῦ Ἰλισσοῦ καὶ τῶν Σόφωκλέων· ἄς ἀπολαύωμεν τοῦλάχιστον τῶν ὅσα δὲν ἡδυνήθη· νὰ μᾶς ἀφαιρέσῃ, — τοῦ ὠραίου μας οὐρανοῦ, τῶν ζεφύρων τοῦ φθινοπώρου, καὶ ἄς ἐσθρῶμεθα κατὰ τὸ παρὸν μὲ τὸν μονότονον περίπατον μας, μέχρις οὗ τὸν διαδεχθῶσιν ἄλλαι ζωρότεραι καὶ συγκινητικώτεραι διασκεδάσεις, αἱ χειμεριναὶ ... Ὡ! τότε καὶ τὰ ἔργα ταῦτα καὶ αἱ ἡμέραι θέλουσιν ἔχει βεβαίως περισσώτερον ὕλην διατρίβων.

Ἐπιφυλαττόμεθα λοιπὸν διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, τὸσον μόνον προσθέτοντες εἰς τὰ περὶ Ἑλλάδος, ὅτι εὐτυχῶς δὲν ἐπαπειλούμεθα πλέον ὑπὸ τῆς χολέρας. Ἡ φθοροποιὸς αὕτη νόσος, ἐκλείπουσα κατ' ὅλγιον τὴν δυστυχῆ Τουρκίαν, ὅπου ἔθυσεν καὶ ἀπώλεσεν, προχωρεῖ ἐξ ἑνὸς πρὸς τὰ βορειότερα, μεταβάσας ἐν τῇ Ῥωσσίᾳ εἰς τὰς Πρωσικὰς ἐπαρχίας, καὶ ἐνσκήψασα ἤδη, ὡς λέγεται, καὶ εἰς Βερολίνον, πληθίσασα δὲ ἐξ ἐτέρου πρὸς τὰ δυτικομεσημβρινώτερα τῆς Μετογλείου, ὅπου ἐφάνη αἰφνης εἰς τὴν νῆσον τῆς Μελίτης.

Φεῦ! τὴν αὐτὴν σχεδὸν διέγραψε πορείαν καὶ ὅτε ἐφάνη τὸ πρῶτον, μικρὸν μετὰ τὴν γαλλικὴν ἐπανάστασιν τοῦ Ἰουλίου καὶ ἐπέπεσε κατὰ τῆς Εὐρώπης, ὡς τις ἀδυσώπητος τιμωρὸς τοῦ οὐρανοῦ.

Ἐνῷ εἰσέτι ἡ Εὐρώπη εἶναι μακρὰν τῆς ποθητῆς ἡσυχίας καὶ μονιμότητος, ὅν καὶ ἡ Αὐστρία ἐδέχθη τὴν μεσολάβησιν τῶν δύο δυτικῶν δυνάμεων πρὸς εἰρηνοποίησιν τῆς Ἰταλίας· ἐνῷ εἰσέτι βραδυποροῦσα δὲν ἐπανῆλθεν ἡ ἐμπορικὴ ζωὴ καὶ δημοσία πίστις, τί δυστύχημα διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἀν' ἐξαίφνης ἐπιφανῇ ἐν μέσῳ τῆς Εὐρώπης τὸ ἀπαίσιον καὶ τρομερὸν φάσμα τῆς χολέρας; ... Ἀλλ' ἄς ἐλπίζωμεν